

THE UKRAINIAN[®] FARMER

Журнал | щомісячник

AGROTIMES.NET

№5 (89) | травень 2017 року

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС

98977

ОРІЄНТИРИ ЗЕМЛЕРОБСТВА

Оцінка
загроз

Жатки
для ріпаку

Незаразні
гастро-
ентерити

Елеватор «на виріст»

Почавши з облаштування підлогового зерносховища, кілька господарств на Чернігівщині поступово зводять потужний елеваторний комплекс

ЯРОСЛАВ ЛЕВИЦЬКИЙ

Сучасний елеватор на 100 тис. тонн одночасного зберігання зерна, який побудувало СТОВ «Інтер» в м. Ічні на Чернігівщині, – наочний приклад того, як кілька сільгоспдприємств, об'єднавши зусилля, можуть забезпечити себе потужностями, відмовившись від дорогих, а інколи й не досить якісних послуг комерційних елеваторів.

Хоча елеваторний комплекс і входить до складу «Інтера», зводили його з урахуванням потреб ще кількох агровиробників, які належать одній групі власників. У загальному обробітку підприємств 21 тис. га землі, тож обсяг вирощуваного ними збіжжя потребував значних потужностей зі зберігання. Тому від початку елеватор розглядали як допоміжний інструмент для основного бізнесу, що дозволить керувати цінними ризиками, а саме утримувати зерно до того моменту, коли його буде вигідно збути на ринку. Тобто в період низьких цін на старті сезону зерно перебуває на зберіганні, а вже на піку ринкових цін його пропонують на продаж.

Спершу для розміщення врожаїв «Інтер» придбав приміщення колишнього консервного заводу, де після проведеного ремонту й реконструкції було організовано підлогове зерносховище. Ще частину складів звели додатково, отримавши в результаті базу зберігання загальною місткістю 40 тис. тонн. У 2012 році її добудували сушаркою виробництва харківського заводу «Сокіл». Утім, невдовзі наявних потужностей стало бракувати, тож було вирішено будувати новий сучасний силосний елеватор.

На таке рішення вплинули ще кілька чинників. По-перше, в регіоні відчувався дефіцит елеваторних потужностей, які могли б впоратися з доробкою та зберіганням вирощеного обсягу зерна. Наприклад, в Ічні працює елеватор Державної продовольчо-зернової корпорації України, але його потужність становить лише 20 тис. тонн, то ж вільних ємностей у сусідів виявилось замало. По-друге, власний елеватор – це питання економії, оскільки всі його послуги підприємство отримує за собівартістю. В свою чергу, дешевші доробка й зберігання знижують собівартість самого зерна, отже, збільшують прибуток. Крім того, зосередивши всі операції з приймання й відвантаження зерна в одному місці, суттєво заощадження коштів відбувається й завдяки логістиці.

Зведення елеватора на 6 силосів по 10 тис. тонн зберігання кожний починали практично з нуля. На його місці колись розташовувалася стара база паливно-мастильних матеріалів, її очистили й вирівняли, підготувавши майданчик для будівництва. Воно почалося у травні 2014 року, а вже за шість місяців, у листопаді, на новий елеватор надійшли перші партії зерна.

Силоси й усе основне технологічне обладнання елеватора виготовлено компанією KMZ Industries (Карлівський машинобудівний завод, Полтавська обл.), її ж спеціалісти виконали увесь комплекс робіт по їх монтажу, автоматизації та запуску в експлуатацію.

Конструктивні елементи елеваторів сьогодні випускають чимало вітчизняних виробників, нема браку й пропозицій імпортного обладнання, тож перед замовниками стояла доволі нелегка проблема вибору. Для «Інтеру» чи не найголовнішим було питання сушарки, оскільки основна зернова культура підприємства – кукурудза, нею засівають половину всіх земельних площ. І саме зерно кукурудзи потребує найбільшої доробки, зокрема, сушіння.

«Наш підхід до вибору елеватора був дуже зважений: ми висунули технічні умови й провели тендер серед виробників, переможцем якого став KMZ Industries, – розповів фінансовий директор СТОВ «Інтер» Олександр Веретенник. – На той час карлівці придбали одного з провідних європейських виробників елеваторного обладнання – компанію Brice-Baker і запропонували їй зерносушарку, яка здатна за добу висушити 2,5 тис. тонн кукурудзи, зменшуючи вологість зерна з 24 до 14%. Окрім високої продуктивності сушарка Brice-Baker має чимало й інших переваг, зокрема, вона заощаджує до 15% газу проти аналогічного обладнання інших виробників, до того ж може бути переобладнана з природного газу на будь-який інший вид палива. Одним словом, пропозиція KMZ Industries виявилася найпривабливішою за співвідношенням ціна/якість/продуктивність, і ми її прийняли, незважаючи на те, що для компанії це був перший такий проєкт в Україні».

Пан Олександр додає, що підприємство не помилилося у своєму виборі. Крім певних питань в період тестування сушарки, які виробник оперативно вирішував, урахувавши по ходу й окремі побажання замовників, жодних проблем із сушаркою за вже два з половиною роки її експлуатації в «Інтера» не було – вона справно працює, зокрема й у періоди пікових навантажень. Майже все інше обладнання – з очищення зерна, його транспортування внутрішньоелеваторною мережею, приймання й відвантаження – підприємство також придбало в KMZ Industries, оскільки працювати з одним виробником, спеціалісти якого монтують, здійснюють гарантійний і післягарантійний сервіс, набагато простіше й вигідніше.

Силосний елеватор разом зі складами підлогового зберігання розташовані на одній території й нині утворюють єдиний

Фінансовий директор СТОВ «Інтер» Олександр Веретенник

Елеваторний комплекс СТОВ «Інтер»

елеваторний комплекс загальною потужністю одноразового зберігання зерна 100 тис. тонн — до речі, один із найбільших на Чернігівщині. Крім кукурудзи, елеватор працює також із соняшником, пшеницею, житом, ячменем, вівсом, іншими культурами — тобто всією тією номенклатурою зерна, яку вирощують в «Інтері» й афільованих із ним сільгоспідприємствах.

Елеватор орієнтується на власну зернову базу, оскільки щороку обсяг вирощуваного зерна становить близько 120 тис. тонн. Утім, якщо наявні вільні потужності, то він приймає на доробку й зберігання зерно від сторонніх виробників і фермерів, тим самим допомагаючи їм і зміцнюючи партнерські відносини. Якщо наводити цифри, то 95% обігу зерна на елеваторі — це власне виробництво, і близько 5% — «партнерське» зерно.

В елеваторного комплексу «Інтеру» є дуже суттєва перевага — він має свою залізничну гілку й може як приймати, так і відвантажувати зерно у вагони. Взагалі тут можуть приймати і відвантажувати 2,5 тис. тонн зерна на добу, відправляючи щодня десятки авто й до сорока вагонів в напрямку морських портів або інших покупців. До того ж господарство може відвантажувати зерно не лише у вагони-зерновози, а й в залізничні й морські контейнери, в біг-беги, що значно диверсифікує можливості відправлення зерна контрагентам, зокрема й імпортерам.

Що важко спеціалістам «Інтеру», так це точно визначити рентабельність свого елеваторного господарства, оскільки по власному зерну вона може належати як до рахунку комплексу, так і до рахунку виробників зерна. Втім, за розрахунками повна окуп-

ність новозбудованих силосів й обладнання становитиме від 5 до 7 років, і поки що ці розрахунки підтверджуються.

Позитивною складовою діяльності елеватора є повна автоматизація його керування — автоматика веде постійний моніторинг стану зерна, вимірюючи його температуру, вологість, слідкує за мікрокліматом. Якщо в підлогових сховищах є частка безпосередньої людської праці, то в силосному комплексі всіма виробничими процесами керує оператор з-за монітора комп'ютера. Завдяки автоматизації на елеваторі працюють всього 40 осіб, що принаймні вдвічі менше, ніж на більшості аналогічних за потужністю зернозберігальних підприємств.

Не можна вважати розповідь про елеваторний комплекс СТОВ «Інтер» повною, якщо не згадати про його лабораторію, що має сертифікати на лабораторні дослідження всіх зернових культур, із якими тут працюють. «Завдяки сертифікації ми можемо всебічно досліджувати якість зерна, що вирощуємо на підприємстві, зберігаємо на елеваторі й відправляємо покупцям, — каже завідувач лабораторії Валентина Кашпур. — Наше зерно якісне, наприклад, майже вся вирощувана пшениця за вмістом білка й клейковини відповідає вимогам 2-го класу за ДСТУ. Є звичайно й трохи фуражної, але ми її не продаємо, а використовуємо у власних потребах — для годівлі тварин».

До речі, тваринництво — ще один напрям діяльності СТОВ «Інтер». Окрім зернових на відгодівлю тварин також віддають відходи доробки збіжжя на елеваторі — бите зерно, зернові домішки. Дещо із цього продають

Зерношарка Brice-Baker виробництва KMZ Industries

іншим тваринницьким господарствам, таким чином і на утилізації відходів заощаджують, і додатковий прибуток мають.

СТОВ «Інтер» також тісно співпрацює зі спільним українсько-естонським ТОВ «СІДКО Україна»: торік на території елеваторного комплексу було відкрито завод цього підприємства з виготовлення й фасування кормів для птиці. Основним кормовим компонентом є соняшник, але в комбінованих кормах завод використовує просо, горох, овес, інші нішеві культури, приймання, доробка та зберігання яких також здійснюють на елеваторі СТОВ «Інтер».

Хоча три роки тому наявна потужність зі зберігання зерна здавалася підприємству цілком достатньою, нині з урахуванням набутого досвіду елеваторного будівництва й збільшенням урожайності основних культур — тільки кукурудзи поточного сезону зібрані в середньому 90 ц/га — вирішили зводити другу чергу силосного комплексу.

«Торік збирання врожаю кукурудзи ми завершили лише в лютому цього року. Не тому що повільно працювали, а тому що не було вільних місткостей для зберігання зерна на елеваторі, тож, по суті, зберігали його в полі, — зауважує Олександр Веретенник. — Тепер плануємо будівництво чотирьох нових силосів, два з яких будуть місткістю по 10 тис. тонн і ще два — по 5 тис. тонн. Тобто загалом хочемо до наявних потужностей додати ще 30 тис. тонн зберігання. Ми продовжуємо співпрацювати з KMZ Industries. Гадаю, що протягом цього року другу чергу буде не лише зведено, а й уведено в експлуатацію».

yaroslav.levytskyi@agpmedia.com.ua